

Traade løb sammen og tabte sig i Evigheden. Den lille Engby ved Foden af de høje Banker var for ham bleven Verdens Indgang og Udgang, hvorigennem Vejen gik tilbage til alle Tings Ophav.

Alligevel var det i Begyndelsen med nogen Tøven, han havde begivet sig ud i Byen for at op-søge de kendte Steder. Navnlig kunde han længe ikke overvinde en vis Sky for den Sidegade, hvor Præstegaarden laa. Trods al hans gode Vilje til at ydmyge sig havde Fortiden endnu for megen Magt over ham. Han kunde ikke komme bort fra den Række mørke Erindringer, der knyttede sig til den store, skumle Bygning med den mærkelige Fængselsport. Heller ikke ude paa Kirkegaarden ved Forældrenes Grave vilde den rette, sønlige Taknemlighedsfølelse rigtig gribe ham. Ved Synet af den høje Mindesten, som Menigheden havde ladet sætte paa Faderens Grav, rørte der sig endog en sidste Rest af den gamle Modsigelsesaand i ham.

Der var ikke just Tale om, at han længer gjorde andre end sig selv ansvarlig for de Skygger, der fra Barndomstiden havde strakt sig ud over hans Liv; men han kunde dog ikke lade være med at tænke paa, hvordan meget kunde være blevet anderledes for ham, dersom hans Fader og Moder havde været mindre hildede i deres Tids Fordomme — ogsaa i det religiøse. Han kunde jo sikkert have været sparet for mangan Forvildelse og mangt et beskæmmende Fald, dersom han straks som Barn havde mødt en saadan mild og menneskelig Gudsopfattelse som den, der nu endelig havde aabnet hans Hjerte for Livets Grundfølelse. Og — hvad der var det tungeste — det Savn, han nu maatte bære paa, var uafhjelpe-